

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

Public participation of the people in driving the 5 Precepts Village Project in
the area of Mueang Surin District Surin Province

พระอนุสร นริสโร (ศรีตระกูล)

Phra Anusorn Narissaro (Sritrakung)

พระครูกิตติวราทร

Phrakrukittiwathorn

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

E-mail: Anusorn_2529@gmail.com

Received: 9 April 2024; Revised: 31 August 2024; Accepted: 31 August 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประชากร จำนวน 12,913 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า:

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมคิด รองลงมา คือ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการร่วมปฏิบัติ
2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 พบว่า ประชาชนควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการให้มากขึ้น ร่วมคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และควรมีส่วนร่วมในการคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการเป็นต้น

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม, ประชาชน, การขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5

Abstract

The objectives of this thesis article were 1) to study the level of opinions and the public participation in driving the Five Precept Villages Project in Mueang Surin District, Surin Province 2) to compare the public participation in driving the Five Precept Villages Project in Mueang Surin District, Surin Province, classified by gender, age, education level, and occupation 3) to study suggestions for the public participation in driving the Five Precept Villages Project in Mueang Surin District, Surin Province. The population was 12,913 people. The sample group was 375 people. It was a quantitative research. The instrument used to collect data was a 5 - level rating scale questionnaire with content validity equal to 0.67 - 1.00 and reliability equal to .92. The Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. The statistics used in hypothesis testing included t-test and F-test (One-Way ANOVA) values.

The results of the research found that:

1. Public Participation of the People in Driving the 5 Precepts Village Project in the Area of Mueang Surin District Surin Province Overall, it is at a moderate level. is the aspect of joint thinking, followed by the aspect of joint monitoring and evaluation for integration. The aspect with the lowest average was the aspect of joint practice.

2. The Results of comparing the level of opinions and the public participation in driving the Five Precept Villages Project, classified by gender, age, and occupation were not different. Classified by educational level In terms of participation in monitoring and evaluation, they were integrated and not different. Other than that, they were significantly different at the .05 level.

3. Suggestions for the public participation in driving the Five Precept Villages Project, found that people should be more involved in expressing their opinions on problems arising from project implementation, Participated in problem solving happened from project implementation, and there should be more involved in thinking about project management etc.

Keywords: Participation, People, Driving the Villages Project to Maintain the 5 Precept

บทนำ

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยมีเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประธานอำนวยการโครงการหมู่บ้านศีล 5 มีดำริที่จะเสริมชีวิตของประชาชนในสังคมให้เกิดสุข โดยการนำเอาหลักของศีล 5 มาประพุดติปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยเริ่มดำเนินการโครงการ ดังระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 พ.ศ. 2557 ประกาศ ณ วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2557 (ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 พ.ศ. 2557) โดยมอบหมายให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรเครือข่ายชาวพุทธ ได้ขับเคลื่อนโครงการเพื่อสนับสนุนนโยบายดังกล่าวปัจจุบัน พรหมเสนาบดี ประธานกรรมการ และคณะกรรมการลงพื้นที่ประชุมมอบนโยบายประเมินการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 (พระมหาสิริชัย ธัมมานุสาโร, 2558)

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ปัจจุบันนี้ได้มีประชาชนสมัครเข้าโครงการแล้วประมาณ 30 ล้านคน จากประชากรทั่วประเทศกว่า 70 ล้านคน หลังจากได้เริ่มโครงการมาแล้วประมาณ 4 เดือนขับเคลื่อนทุกระดับ ตั้งแต่ ผู้นำชาวบ้านจนถึงผู้นำระดับประเทศ ในการดำเนินโครงการทางสำนักพุทธศาสนาแห่งชาติได้จัดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการ คณะสงฆ์ได้มีบทบาทในการหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนานับตั้งแต่สมัยพุทธการพระสงฆ์มีอุดมการณ์ ในการช่วยเหลือผู้คนให้พ้นทุกข์ตามหลักของพระพุทธศาสนาโดยตลอด เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลกเพื่อประโยชน์เกื้อกูล ถือว่าพระสงฆ์มีส่วนช่วยเหลือพัฒนาส่งเสริม ประชาชนให้มีศีลธรรมอันจะส่งผลให้ประเทศชาติร่มเย็นเป็นสุข (พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, 2560) องค์กรทางพระพุทธศาสนา มีความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุข ตลอดจนส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ขณะที่องค์กรทางพระพุทธศาสนานั้น สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญโญ) ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ได้มีดำริและผลักดันให้คณะสงฆ์ทั่วไปในประเทศดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปและพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการดำเนินโครงการจะเน้นการบูรณาการความร่วมมือทั้งองค์กรทางพระพุทธศาสนา หน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนตลอดจนส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมขณะที่องค์กรทางพระพุทธศาสนานั้น สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญโญ) ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ได้มีดำริและผลักดันให้คณะสงฆ์ทั่วไปในประเทศดำเนินโครงการหมู่บ้าน ศีล 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปและพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการดำเนินโครงการจะเน้นการบูรณาการความร่วมมือทั้งองค์กรทางพระพุทธศาสนา หน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชน ซึ่งที่ผ่านมาสามารถสร้างรูปแบบการพัฒนาประชาชนในสังคมด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปแล้วในหลายพื้นที่ แนวทางการบริหารโครงการหมู่บ้านศีล 5 ของคณะสงฆ์จังหวัดอุดรธานี (พระมหา ก้องไพร สาคโร, 2563)

ในปัจจุบันนี้คนเราส่วนใหญ่รู้จักศีล 5 แต่ไม่มีผู้ใดคิดที่จะปฏิบัติตาม ด้วยสภาพสังคมในปัจจุบันคนเริ่มจะเห็นการกระทำที่มันไม่ดีเป็นเรื่องปกติ ส่วนคนที่ทำความดีก็ดูเหมือนว่าจะเป็นคนไม่ปกติและอาจจะดำเนินชีวิตในสังคมไม่ราบรื่น เนื่องจากคนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจศีล 5 อย่างแท้จริงและลึกซึ้งจึงทำให้หลงทำผิดไปโดยไม่ตั้งใจ ตลอดจนการให้ความหมายและคุณค่าต่อคำว่า “ความดีและความเจริญ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยได้ส่งผลต่อการบริโภคแบบแผนการเลี้ยงดูและปฏิสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคมในระดับต่างๆ ให้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มีลักษณะไร้รากฐานทางวัฒนธรรมและชาติโลกทัศน์ทางคุณธรรม จริยธรรมนั้น เป็นส่วนหนึ่งของแก่นแกนปัญหาเชิงโครงสร้างที่ดำรงอยู่ในทุกระดับความสัมพันธ์ของสังคมไทยขณะนี้ โครงการหมู่บ้านศีล 5 ได้กำหนด

นโยบายและแนวทางอย่างชัดเจนในการ ส่งเสริมการใช้หลักการวิชาการและสนับสนุนบทบาทให้องค์กรทางพระพุทธศาสนามีความสำคัญใน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุขและความปรองดอง สมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่อสังคม วันที่ 25 สิงหาคม 2565 ณ วัดวังปลัดสามัคคี หมู่ที่ 8 บ้านวังปลัด ตำบลทับทัน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ นางทรงลักษณ์ วรภัย รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ พร้อมด้วยส่วนราชการ หน่วยงาน ครู นักเรียน และพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุรินทร์ ร่วมงานพิธีต้อนรับคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล 5 นำโดย พระเทพวชิรญาณโสภณ เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ (ธรรมยุต) พระราชวิมลโมลี เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ รองเจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอทุกอำเภอ และสมาชิกการทุกระดับ เข้าร่วมพิธีในครั้งนี้ จังหวัดสุรินทร์โดยการนำของคณะสงฆ์ และความร่วมมือของส่วนราชการ ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ได้ร่วมบูรณาการกิจกรรมและขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล 5 ตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน โดยการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้พุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา โดยสร้างเวทีแห่งการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกัน เป็นเกราะป้องกันให้ชีวิตและครอบครัว โดยมีผลการดำเนินงานครบคลุมทั้ง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อการแก้ไขปัญหาสังคม อันเกี่ยวเนื่องมาจากการที่ประชาชนในสังคมนั้น ๆ ละเมิดศีล โดยมุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมขององค์กรทางพระพุทธศาสนาและชุมชนประชาชนในพื้นที่เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตและช่วยแก้ปัญหาคือการนำเอาหลักธรรมทางศาสนา คือศีล 5 ประยุกต์เข้ากับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และยังช่วยลดปัญหาให้กับสังคม ส่งผลให้สังคมมีความสงบสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่ อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรในการวิจัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 375 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยเทียบตารางเครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan, 1970) ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับ ครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.92

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเสนอต่อผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5	ระดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการร่วมคิด	3.38	0.74	ปานกลาง	1
2. ด้านการร่วมตัดสินใจ	3.23	0.72	ปานกลาง	3
3. ด้านการร่วมปฏิบัติ	3.18	0.68	ปานกลาง	4
4. ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ	3.30	0.78	ปานกลาง	2
รวม	3.27	0.61	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ด้าน ด้านการร่วมคิด ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.78) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการร่วมปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1.1 ด้านการร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมคิดวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้าน เกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านศีล 5 กับองค์กร รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมกำหนดพันธกิจเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการรักษา ศีล 5 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินโครงการหมู่บ้านศีล 5

1.2 ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล 5 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อทำงานในชุมชนของท่าน

1.3 ด้านการร่วมปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติการขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการหมู่บ้านศีล 5 รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตาม โครงการหมู่บ้านศีล 5 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเข้าร่วมปฏิบัติการชักชวนชาวบ้านให้ร่วมกิจกรรมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

1.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลตามโครงการหมู่บ้านศีล 5 รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการให้ใช้สถานที่ในการติดตามและ ประเมินผล การทำงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมสรุปผลการติดตามและประเมินผลใน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ ไม่ต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้มากขึ้น ควรมีส่วนร่วมคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 และควรมีส่วนร่วมในการคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกจัดทำกิจกรรมต่างๆ ใน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรมีโอกาสเสนอโครงการ/กิจกรรมของชุมชนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 และควรท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้มากยิ่งขึ้น ควรเข้าร่วมปฏิบัติการชักชวนชาวบ้านให้ร่วมกิจกรรมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้บ่อยขึ้น ควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือมาตรการในการดูแลรักษาชุมชนของท่านเอง และท่านควรมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ควรมีส่วนร่วมสรุปผลการติดตามและประเมินผลใน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรร่วมกับภาครัฐติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของโครงการ และควรมีส่วนร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุป ผลการประเมินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องจะส่งผล ให้เกิดความผูกพันต่อหน่วยงาน และภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมโดยทั่วไปในขั้นตอนการ ตัดสินใจไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจได้เพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับขั้น ตอนการปฏิบัติการ การตัดสินใจยังเกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมในเรื่องของผลประโยชน์ และการประเมินผล ในกิจกรรมการพัฒนาด้วย การตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องเกือบโดยตรงกับการปฏิบัติ และเกี่ยวข้องกับผล ประโยชน์และการประเมินผลด้วย โดยที่ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจ แล้วทั้งสิ้น นอกจากนี้ก็จะมีผลสะท้อนกลับจากการประเมินผล และการปฏิบัติการกลับไปสู่การตัดสินใจอีกด้วย มีขั้นตอนดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการได้รับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ ดุจลาร์ (Douglah, 1970) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้างและใช้ในบริบทที่แตกต่างกันนักศึกษาคำนี้ในการอ้างอิง ถึงการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์กิจกรรมหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษานักรัฐศาสตร์ใช้คำนี้ในความหมายของการเข้าร่วมกับสถาบันทางการเมืองของชุมชน เช่น การออกไปใช้เสียงเลือกตั้ง นักวิทยาศาสตร์ให้ความหมาย ของการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ใช้คำนี้ในความหมายของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสมยศ งามชู (ปริอปรัก) (2559, หน้า ๙) การมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง ผลการวิจัย พบว่า 1. ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะกรรมการจังหวัดระยองโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

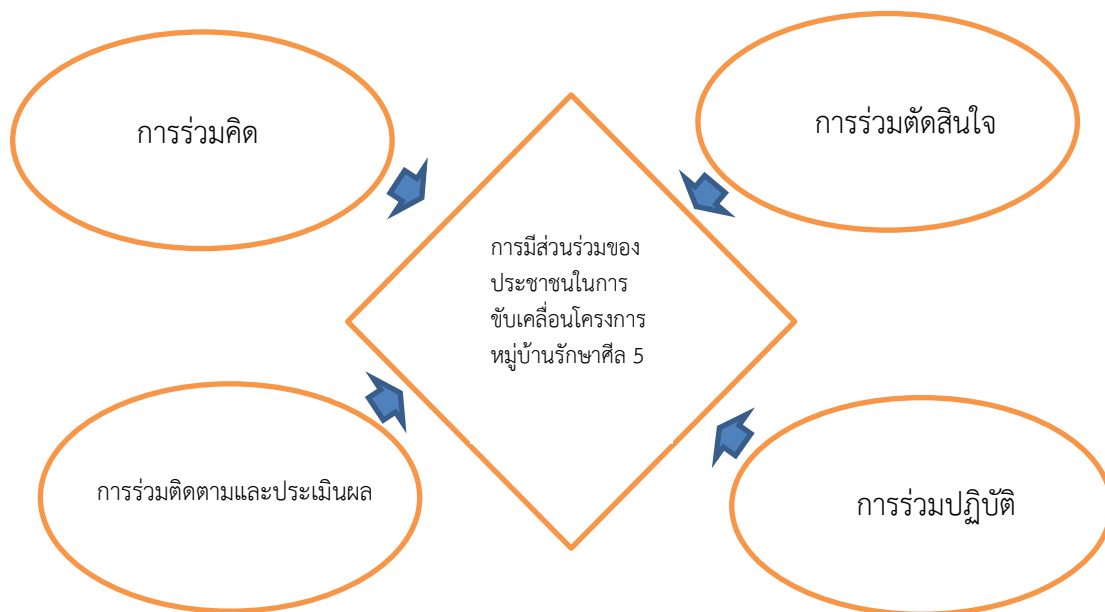
2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ศีล 5 ซึ่งถือว่าเป็นหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นหลักปฏิบัติของชาวพุทธและชาวโลกด้วย ซึ่งประชาชนได้มีโอกาสหรือมีส่วนร่วมกับหน่วยงานราชการในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาณี สุขชีวิน, เวชสุวรรณ อาจวิชัย (2565, หน้า ๙) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ ด้านปณาดิปาตา เวนมณี คือ ไม่ทำลายชีวิตและด้านกาเมสุมิฉฉาจารา เวนมณี คือ ไม่ประพฤติผิดในกามแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้มากขึ้น ควรมีส่วนร่วมคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 และควรมีส่วนร่วมในการคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกจัดทำกิจกรรมต่างๆ ใน โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรมีโอกาสเสนอโครงการ/กิจกรรมของชุมชนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 และควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้มากยิ่งขึ้น ควรเข้าร่วมปฏิบัติการชักชวนชาวบ้านให้ร่วมกิจกรรม

ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้บ่อยขึ้น ควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือมาตรการในการดูแลรักษาชุมชนของตนเอง และท่านควรมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรมีส่วนร่วมสรุปผลการติดตามและประเมินผลในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรร่วมกับภาครัฐติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของโครงการ และควรมีส่วนร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุป ผลการประเมินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสมยศ งามชู (ปรี๊ดปรี๊ด) (2559, หน้า 6) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม อันเป็นกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับองค์กรภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในสังคม ให้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และดำเนินการ ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในฐานะเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน และร่วมรับประโยชน์อันเกิดจากผลของโครงการนี้ ซึ่งทุกภาคส่วน มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนโครงการ มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดง ทัศนะ ร่วมเสนอแนะ ร่วมคิดแนวทาง ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาสังคม ในฐานะหุ้นส่วนของการพัฒนา ซึ่งย่อมที่จะส่งผลให้การขับเคลื่อนโครงการประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทุกภาคส่วนของสังคมอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ได้องค์ความรู้ใหม่สู่การนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาประชาชน ดังนี้

จากภาพ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด พระธรรมาภรณ์ (จาตุรณวงษ์), 2563, หน้า 10) 1) ด้านการร่วมคิด 2) ด้านการร่วมตัดสินใจ 3) ด้านการร่วมปฏิบัติ 4) ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล มาบูรณาการใช้หลักศีล 5 ได้แก่ 1) ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ 2) อหิงสา อหิงสา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ 3) กาเมสุมิจจาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ 4)

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ 5) สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาณา เวระมะณี สิกขาปะทัง
สะมาทิยามิ

สรุป

จากการวิจัย สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 เขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมคิด รongลงมา คือ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการร่วมปฏิบัติ ประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลมาบูรณาการ ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล 5 พบว่า ประชาชนควรมีส่วนร่วมแสดงความความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการให้มากขึ้น ร่วมคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการ และควรมีส่วนร่วมในการคิดเรื่องการบริหารจัดการโครงการ ควรมีโอกาสเสนอโครงการ/กิจกรรมของชุมชน และร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการ ควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือมาตรการในการดูแลรักษาชุมชนของตนเอง และท่านควรมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ควรร่วมกับภาครัฐติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของโครงการ และควรมีส่วนร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ผู้นำชุมชนควรกำหนดนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำเอาพุทธรักษาไปปฏิบัติหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไปปฏิบัติต่อไป
- 2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนนำแนวทางและนโยบายสู่การปฏิบัติโดยเฉพาะด้านมาตรการการแพร่ระบาด (อภิปญญาสิกขา) เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะนำไปใช้

- 1) จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นเพื่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแพร่กระจาย ควรมีการรณรงค์ปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค
- 2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพฤติกรรมการป้องกันตนเอง (อริศัลสิกขา) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรแนะนำให้ผู้มาติดต่อ และผู้ใช้บริการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ตลอดระยะเวลาที่อยู่ใน สถานประกอบกิจการ ยกเว้นขณะดื่มหรือรับประทานอาหาร

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- 1) ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้นำชุมชน โดยวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก
- 2) ควรศึกษารูปแบบการบูรณาการหลักธรรมในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้นำชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม

3) ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหรือนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้นำชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาณี สุกชีวิน และเวชสุวรรณ อาจวิชัย. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านศีล 5 อำเภอเสถภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาก้องไพร สาคโร (เกตุสาคร). (2563). แนวทางการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์จังหวัดอุดรธานี. ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธำมรงค์ วุฒโน (จาตุรธรรมวงษ์), พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, สุทธญาณ โอบอ้อม. (2563). การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสิริชัย อัมมานุสาโร. (2558). ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสมยศ ถามเชฏฐ (ปรีอประก). (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ. (2560). หมู่บ้านรักษาศีล 5: รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้าง วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของสังคมไทย. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 6(2), 435- 448.
- Douglass, M. (1970). Some Perspective on the Phenomenon of Participation. Adult. Education Journal. 20(2): 88-98.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607-610.